

|                                                                                            |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Förord .....</b>                                                                        | <b>3</b>  |
| <b>Sammanfattning .....</b>                                                                | <b>5</b>  |
| <b>1 Författningsförslag .....</b>                                                         | <b>7</b>  |
| 1.1 Förslag till lag om ändring i sametingslagen<br>(1992:1433).....                       | 7         |
| 1.2 Förslag till lag om säkerhetskontroll vid offentliga<br>sammanträden i Sametinget..... | 9         |
| 1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:578) om<br>ordningsvakter.....               | 12        |
| <b>2 Bakgrund.....</b>                                                                     | <b>13</b> |
| <b>3 Nuvarande ordning.....</b>                                                            | <b>15</b> |
| 3.1 Informationsfrihet och förbud mot kroppsliga ingrepp.....                              | 15        |
| 3.2 Förhandlingsoffentlighet i riksdagen.....                                              | 17        |
| 3.3 Förhandlingsoffentlighet i kommunerna.....                                             | 18        |
| 3.4 Sametinget .....                                                                       | 21        |
| <b>4 Sametingets organisation.....</b>                                                     | <b>25</b> |
| <b>5 Erfarenheter av hot och våld mot förtroendevalda .....</b>                            | <b>29</b> |
| 5.1 Uppgifter från Sveriges Kommuner och Landsting<br>m.m. ....                            | 29        |
| 5.2 Uppgifter från Sametinget.....                                                         | 30        |
| <b>6 Överväganden och förslag .....</b>                                                    | <b>31</b> |
| 6.1 Sametingets sammanträden bör vara offentliga.....                                      | 31        |
| 6.2 Säkerhetskontroll bör få utföras i anslutning till<br>sammanträdena.....               | 34        |
| <b>7 Konsekvensanalys.....</b>                                                             | <b>37</b> |

|          |                                                                                          |           |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>8</b> | <b>Författningskommentar.....</b>                                                        | <b>39</b> |
| 8.1      | Förslaget till lag om ändring i sametingslagen<br>(1992:1433).....                       | 39        |
| 8.2      | Förslaget till lag om säkerhetskontroll vid offentliga<br>sammanträden i Sametinget..... | 40        |
| 8.3      | Förslaget till lag om ändring i lagen (1980:578) om<br>ordningsvakter.....               | 40        |

# Förord

Genom beslut den 29 augusti 2017 uppdrog Regeringskansliet åt mig att biträda Regeringskansliet (Kulturdepartementet) i arbetet med att utreda möjligheter att vidta säkerhetshöjande åtgärder vid Sametingets offentliga sammanträden (Ku 2017:C).

Jag har inom ramen för uppdraget besökt Sametingets kansli för en närmare diskussion av frågan. Jag har också sammanträffat med företrädare för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och fått en redovisning av tillämpningen av lagen (2010:294) om säkerhetskontroller vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Jag får härmed överlämna Ds 2017:65 Säkerhetshöjande åtgärder vid Sametingets sammanträden. Uppdraget är med detta slutfört.

Stockholm den 15 november 2017

Marianne Eliason



# Sammanfattning

I dag finns i Sametingsordningen, som är en arbetsordning för arbetet i Sametingets plenum, bestämmelser om att Sametingets plenum ska vara offentliga (4 §). Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar.

Vidare finns bestämmelser om att ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse (49 §). Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden upplösa plenumet (50 §).

I arbetsordningen för Sametingets styrelse och nämnder föreskrivs i 28 § att sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Styrelsen/nämnden får dock besluta att sammanträde eller del därav ska vara offentligt. Sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning, eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Sametinget har hos regeringen (Kulturdepartementet) hemställt att lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting också ska omfatta offentliga sammanträden i Sametinget.

I departementspromemoria föreslås att bestämmelser om offentlighet vid Sametingets sammanträden ska tas in i sametingslagen (1992:1433). Att ordföranden ansvarar för ordningen vid sammanträden i plenum och också har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse föreslås också bli reglerat i sametingslagen.

Vidare föreslås en särskild lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget. Den omfattar både Sametingets plenum samt sammanträden i styrelsen och i nämnderna. Den är uppbyggd på samma sätt som lagen (2010:294)

om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Slutligen föreslås en komplettering i lagen (1980:578) om ordningsvakter så att det även av den lagen framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroller i Sametinget.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

# 1 Författningsförslag

## 1.1 Förslag till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

Härigenom föreskrivs i fråga om sametingslagen (1992:1433) dels att nuvarande 2 kap. 3 a § ska betecknas 2 kap. 3 d §, dels att det ska införas tre nya paragrafer, 2 kap. 3 a–c §§ av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 2 kap.

#### 3 a §

*Sametingets sammanträden i plenum är offentliga.*

*Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid en sådan överläggning, även när de inte tjänstgör.*

#### 3 b §

*Ordföranden leder Sametingets sammanträden i plenum och ansvarar för ordningen vid sammanträdena.*

*Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.*

*3 c §*

*Styrelsens sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Styrelsen får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga, om Sametinget har medgett det.*

*Styrelsens sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden*

*1. som avser myndighetsutövning, eller*

*2. i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.*

*Detsamma ska gälla för sammanträden i Sametingets nämnder.*

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

## **1.2 Förslag till lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget**

Härigenom föreskrivs följande.

### **Säkerhetskontroll**

1 § Säkerhetskontroll får genomföras vid inpassering till eller i lokaler som disponeras för ett sammanträde som i enlighet med regleringen i sametingslagen (1992:1433) är offentligt, om det finns anledning att befara att det vid sammanträdet kan komma att förövas brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom.

### **Beslut om säkerhetskontroll**

2 § Beslut om säkerhetskontroll ska avse ett visst sammanträde och får utöver sammanträdeslokalen och entréutrymmen endast omfatta de angränsande lokaler som behöver utnyttjas för att besökare ska kunna följa sammanträdet. I ett beslut om säkerhetskontroll ska det anges vilket sammanträde och vilka lokaler som omfattas av beslutet.

Beslut om säkerhetskontroll fattas av den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet.

Innan säkerhetskontroll beslutas ska samråd ske med Polismyndigheten.

## Kontrollens omfattning och utformning

3 § Säkerhetskontrollen omfattar besökare till det sammanträde och de lokaler som anges i beslutet om säkerhetskontroll. Kontrollen avser dock inte ledamöter och ersättare vid sammanträdet, eller andra som på grund av lag eller särskilt uppdrag närvarar vid sammanträdet. Den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet får undanta även andra personer från kontrollen.

Identiteten får kontrolleras endast för att fastställa om en person som uppger sig inte omfattas av säkerhetskontrollen ska undantas från den.

4 § Vid säkerhetskontrollen ska vapen och andra föremål som är ägnade att komma till användning vid brott som avses i 1 § eftersökas. För detta ändamål får kroppsvisitation utföras och väskor och andra föremål som påträffas i lokaler som anges i beslutet om säkerhetskontroll undersökas.

5 § Säkerhetskontrollen genomförs efter närmare anvisningar av Polismyndigheten av en polisman eller, efter Polismyndighetens förordnande, av en ordningsvakt under ledning av en polisman.

6 § Kroppsvisitation vid säkerhetskontrollen ska utföras med metalldetektor eller liknande anordning. Kroppsvisitation får göras på annat sätt om det finns särskilda skäl. I så fall ska den utföras av en polisman eller av en ordningsvakt som Polismyndigheten har godkänt för uppgiften.

Kroppsvisitation som är av mera väsentlig omfattning ska utföras i ett avskilt utrymme och om möjligt i vittnes närvaro.

Kroppsvisitation får utföras eller bevittnas endast av någon som är av samma kön som den som visiteras, om undersökningen inte görs med metalldetektor eller liknande anordning eller avser föremål som den som visiteras har med sig.

7 § Påträffas vid säkerhetskontrollen något sådant föremål som avses i 4 § första meningen, ska den som föremålet påträffas hos uppmanas att lämna det ifrån sig för förvaring, om det inte tas i

beslag enligt bestämmelserna i rättegångsbalken. Finns inte någon känd innehavare till ett påträffat föremål får det omhändertas.

## **Avvisning och avlägsnande**

8 § Besökare som inte underkastar sig beslutad säkerhetskontroll och inte kan styrka någon behörighet att enligt 3 § ändå vistas i sammanträdeslokalen får vägras tillträde till sammanträdet och de lokaler som omfattas av beslutet om säkerhetskontroll och avvisas eller avlägsnas från dessa lokaler. Samma åtgärder får vidtas mot den som inte följer en uppmaning enligt 7 § att lämna föremål ifrån sig.

## **Förvaring av föremål**

9 § Föremål som har lämnats till förvaring eller omhändertagits enligt denna lag ska förvaras på ett betryggande sätt. Om det begärs, ska ett bevis om att ett föremål har lämnats till förvaring utfärdas.

Föremålet ska återlämnas till den som har lämnat det till förvaring när denne lämnar de lokaler som omfattas av beslutet om säkerhetskontroll.

## **Förbud att överklaga**

10 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

### 1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter

Härigenom föreskrivs att 2 b § lagen (1980:578) om ordningsvakter ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### 2 b §<sup>1</sup>

Ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting *och enligt lagen (2018:000) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget.*

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

---

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2010:295

## 2 Bakgrund

I kommunallagen (2017:725)<sup>2</sup> finns bestämmelser om att kommunfullmäktiges sammanträden ska vara offentliga. Vidare finns bestämmelser om att nämndernas sammanträden under vissa angivna förutsättningar ska vara offentliga.

Med verkan fr.o.m. den 1 juli 2010 infördes lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. Säkerhetskontroll får genomföras om det vid ett offentligt sammanträde finns anledning att befara att brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom kan komma att förövas.

Sametinget har i Sametingsordningen, som innehåller regler för arbetet i plenum, beslutat att Sametingets plenum som huvudregel ska vara offentliga. Vidare finns i arbetsordningen för Sametingets styrelse och nämnder en bestämmelse som motsvarar den som gäller för offentlighet i kommunala nämnder.

I en skrivelse som kom in till Kulturdepartementet den 28 september 2016 (dnr Ku2016/82110/DISK) hemställer Sametinget att lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting också ska omfatta offentliga sammanträden i Sametinget.

I denna departementspromemoria behandlas frågan om lagstiftning rörande offentlighet vid Sametingets sammanträden i plenum och i styrelsen och nämnderna samt frågan om behovet av säkerhetsåtgärder i anslutning till sammanträdena.

---

<sup>2</sup> Lagen träder i kraft den 1 januari 2018.



## 3 Nuvarande ordning

### 3.1 Informationsfrihet och förbud mot kroppsliga ingrepp

#### *Regeringsformen*

I 2 kap. 1 § regeringsformen (RF) regleras de s.k. opinionsfriheterna. Enligt 2 kap. 1 § första stycket 2 är var och en gentemot det allmänna tillförsäkrad informationsfrihet: frihet att inhämta och ta emot upplysningar samt att i övrigt ta del av andras yttranden.

Åtgärder som hindrar eller försvårar för den som vill ta del av t.ex. ett offentligt sammanträde anses innebära ett visst ingrepp i den grundlagsfästa informationsfriheten (prop. 2009/10:117 s. 21).

I 2 kap. 4–8 §§ regleras den kroppsliga integriteten och rörelsefriheten. Enligt 6 § första stycket är var och en gentemot det allmänna skyddad mot bl.a. påtvingat kroppsligt ingrepp. Var och en är dessutom skyddad mot kroppsvisitation, husrannsakan och liknande intrång.

Med kroppsvisitation avses enligt förarbetena till RF undersökning av en persons kläder eller av det som någon bär med sig, t.ex. en handväska (prop. 1975/76:209 s. 147). I 28 kap. 11 § tredje stycket rättegångsbalken finns en precisering av begreppet kroppsvisitation som en undersökning av kläder och annat som någon bär på sig samt av väskor, paket och andra föremål som någon har med sig.

I 2 kap. 20 § RF finns bestämmelser om förutsättningar för begränsningar av fri- och rättigheter. Ett antal olika rättigheter, bl.a. de nu angivna, får under vissa förutsättningar begränsas genom lag. Enligt 2 kap. 21 § får sådana begränsningar göras endast för att

tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Begränsningen får aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den och inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. Begränsningen får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan sådan åskådning.

I 2 kap. 23 § anges de ändamål för vilka yttrandefriheten och informationsfriheten får begränsas. Detta får göras med hänsyn till bl.a. allmän ordning och säkerhet eller till förebyggandet och beivrandet av brott.

### *Europakonventionen*

Av 2 kap. 19 § RF följer att en begränsning genom lag eller annan föreskrift inte får meddelas i strid med Sveriges åtaganden på grund av den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (Europakonventionen).

I Europakonventionen återfinns skyddet för informationsfriheten i artikel 10.1. Artikeln anger bl.a. att var och en har rätt till yttrandefrihet och att denna rätt även innefattar bl.a. frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentliga myndigheters inblandning. Något uttryckligt skydd mot åtgärder motsvarande kroppsvisitation återfinns emellertid inte i Europakonventionen. I första hand anses emellertid artikel 8.1 – om vars och ens rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens – kunna ge ett visst skydd mot sådana mindre allvarliga kränkningar av den fysiska integriteten som inte når upp till den nivå som förutsätts i artikel 3 om skydd mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling.

Europakonventionen tillåter inskränkningar genom lag av informationsfriheten i artikel 10 och av skyddet för den fysiska integriteten i artikel 8 om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till bl.a. statens säkerhet, den allmänna säkerheten eller till förebyggande av oordning eller brott.

## 3.2 Förhandlingsoffentlighet i riksdagen

### *Regeringsformen*

Enligt 4 kap. 9 § regeringsformen (RF) är sammanträden i kammaren offentliga. Ett sammanträde får dock hållas inom stängda dörrar enligt bestämmelser i riksdagsordningen (RO).

### *Riksdagsordningen*

I 6 kap. 7 § RO erinras om att ett sammanträde i kammaren ska vara offentligt enligt bestämmelserna i 4 kap. 9 § RF. Kammaren får dock enligt andra stycket besluta att ett sammanträde ska hållas inom stängda dörrar, om det krävs med hänsyn till rikets säkerhet eller i övrigt till förhållandet till en annan stat eller en mellanfolklig organisation. Om regeringen vid ett sammanträde ska lämna information till riksdagen, får även regeringen besluta om stängda dörrar på de grunder som anges i andra stycket.

Enligt 7 kap. 16 § RO ska utskotten och EU-nämnden sammanträda inom stängda dörrar. Utskotten och EU-nämnden får medge att även någon annan än en ledamot, en suppleant eller en tjänsteman i utskottet eller EU-nämnden får närvara vid ett sammanträde inom stängda dörrar. För EU-nämnden och för överläggningar i utskott i EU-frågor enligt 12 § krävs inget beslut för att ett statsråd, eller en tjänsteman som åtföljer statsrådet, ska få närvara.

Ett utskott får enligt 7 kap. 17 § RO besluta att ett sammanträde i den del det avser inhämtande av upplysningar eller överläggning i EU-frågor enligt 12 § ska vara offentligt. EU-nämnden får besluta att ett sammanträde, eller del av ett sammanträde, ska vara offentligt. Vid en offentlig del av ett sammanträde i ett utskott eller i EU-nämnden är en företrädare för en statlig myndighet inte skyldig att lämna uppgifter för vilka sekretess gäller hos myndigheten. Enligt tilläggsbestämmelse 7.17.1 får ljud- eller bildupptagning vid en offentlig del av ett sammanträde i ett utskott eller i EU-nämnden göras om inte utskottet eller nämnden beslutar annat.

*Lagen (1998:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler*

Enligt 1 § lagen (1998:144) om säkerhetskontroll i riksdagens lokaler får säkerhetskontroll äga rum i syfte att förebygga att det i riksdagens lokaler förövas brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom.

Beslut om säkerhetskontroll fattas av talmannen och ska avse visst tillfälle eller viss tid (2 §). Säkerhetskontroll får enligt 3 § omfatta den som utan att vara ledamot av riksdagen uppehåller sig i riksdagens lokaler. Särskilda regler gäller för kontroll av anställda.

Vid säkerhetskontroll ska enligt 4 § vapen och andra föremål som är ägnade att komma till användning vid brott som avses i 1 § eftersökas. För detta ändamål får kroppsvisitation äga rum. Väskor och andra föremål som medförs till eller påträffas i riksdagens lokaler får undersökas.

Säkerhetskontroll utförs, efter närmare anvisningar av Polismyndigheten, av en polisman eller, efter Polismyndighetens förordnande, av vaktpersonal vid riksdagen (5 § första stycket). Kroppsvisitation som genomförs på annat sätt än med metalldetektor eller liknande anordning får dock utföras endast av en polisman (5 § andra stycket).

### **3.3 Förhandlingsoffentlighet i kommunerna**

*Kommunallagen (2017:725)*

Enligt 5 kap. 42 § första stycket kommunallagen (2017:725)<sup>3</sup>, KL, är fullmäktiges (landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige) sammanträden offentliga. Fullmäktige får dock enligt andra stycket besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid en sådan överläggning även när de inte tjänstgör.

---

<sup>3</sup> Lagen träder i kraft den 1 januari 2018.

Enligt 5 kap. 43 § första stycket KL leder ordföranden fullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får enligt andra stycket visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Ordförandens ansvar för ordningen innefattar en rätt att ajournera sammanträdet för att få tid att återställa ordningen eller som yttersta åtgärd upplösa sammanträdet. Hur sådana undantagssituationer ska hanteras kan regleras i arbetsordningen (prop. 2016/17:171 s. 346).

Enligt 5 kap. 44 § KL ska en fullmäktigeberednings sammanträden hållas inom stängda dörrar. En sådan beredning får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga om fullmäktige har medgett det.

Enligt 6 kap. 25 § KL första stycket ska en nämnds sammanträden hållas inom stängda dörrar. Nämnden får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga om fullmäktige har medgett det. En nämnds sammanträden ska dock enligt tredje stycket alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning eller i ärenden i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess hos nämnden.

#### *Lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting*

Enligt 1 § lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting får säkerhetskontroll genomföras vid inpassering till eller i lokaler som disponeras för ett sammanträde som i enlighet med regleringen i KL är offentligt, om det finns anledning att befara att det vid sammanträdet kan komma att förövas brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom.

I 2 § finns bestämmelser om beslut om säkerhetskontroll. Ett sådant beslut ska enligt första stycket avse ett visst sammanträde och får utöver sammanträdeslokalen och entréutrymmen endast omfatta de angränsande lokaler som behöver utnyttjas för att besökare ska kunna följa sammanträdet. I ett beslut om säkerhetskontroll ska det anges vilket sammanträde och vilka lokaler som omfattas av beslutet. Beslut om säkerhetskontroll

fattas enligt andra stycket av den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet. Innan säkerhetskontroll beslutas ska samråd ske med Polismyndigheten (tredje stycket).

Säkerhetskontrollen omfattar enligt 3 § besökare till det sammanträde och de lokaler som anges i beslutet om säkerhetskontroll. Kontrollen avser dock inte ledamöter och ersättare vid sammanträdet, eller andra som på grund av lag eller särskilt uppdrag närvarar vid sammanträdet. Den som är eller ska vara ordförande vid sammanträdet får undanta även andra personer från kontrollen. Identiteten får kontrolleras endast för att fastställa om en person som uppger sig inte omfattas av säkerhetskontrollen ska undantas från den.

Enligt 4 § första meningen ska vid säkerhetskontrollen vapen och andra föremål som är ägnade att komma till användning vid brott som avses i 1 § eftersökas. För detta ändamål får kroppsvisitation utföras och väskor och andra föremål som påträffas i lokaler som anges i beslutet om säkerhetskontroll undersökas (andra meningen).

Enligt 5 § genomförs säkerhetskontrollen efter närmare anvisningar av Polismyndigheten av en polisman eller, efter Polismyndighetens förordnande, av en ordningsvakt under ledning av en polisman.

I 6 § finns närmare anvisningar om hur kroppsvisitationen ska gå till.

I 7 § anges att, om det vid säkerhetskontrollen påträffas något sådant föremål som avses i 4 § första meningen, den som föremålet påträffas hos ska uppmanas att lämna det ifrån sig för förvaring, om det inte tas i beslag enligt bestämmelserna i rättegångsbalken. Finns det inte någon känd innehavare till ett påträffat föremål får det omhändertas.

I 8 § finns bestämmelser om avvisning och avlägsnande och i 9 § bestämmelser om förvaring av föremål.

Enligt 10 § får beslut enligt lagen inte överklagas.

#### *Lagen (1980:578) om ordningsvakter*

Enligt 1 § lagen (1980:578) om ordningsvakter får i enlighet med vad som föreskrivs i lagen den som inte är anställd som polisman

förordnas att som ordningsvakt medverka till att upprätthålla allmän ordning.

Enligt 2 b § får ordningsvakter förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroll enligt lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

### 3.4 Sametinget

Bestämmelser om Sametinget finns i sametingslagen (1992:1433) och i förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget. Sametinget är enligt 1 kap. 1 § sametingslagen en särskild myndighet med uppgift främst att bevaka frågor som rör samisk kultur i Sverige.

Med same avses i lagen den som anser sig vara same och gör sannolikt antingen att samiska varit hans eller hennes språk i hemmet eller att föräldrarna eller far- eller morföräldrarna haft samiska som språk i hemmet, eller har en förälder som är eller har varit upptagen i röstlängd till Sametinget (1 kap. 2 § första stycket).

Sametinget består enligt 2 kap. 2 § sametingslagen av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna finns ersättare. Efter förslag av Sametinget förordnar regeringen ordförande i Sametinget. Denne ska utses bland tingets ledamöter.

Enligt 2 kap. 3 § bestämmer Sametinget när ordinarie sammanträden ska hållas.

Vidare finns en styrelse och ett antal nämnder, däribland en valnämnd (2 kap. 4–5 a §§).

I 3 kap. finns bestämmelser om val till Sametinget.

Bestämmelser om hur valet går till finns i 3 kap. 2 §. För valet till Sametinget utgör landet en valkrets. Valnämnden utser valförrättare och har i övrigt de uppgifter som framgår av kapitlet. Uppgifter vid val till Sametinget fullgörs även av den centrala valmyndigheten enligt vallagen (1997:157) och av länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte.

Rösträtt har den som är upptagen i sameröstlängden (3 kap. 3 § första stycket). I sameröstlängden tas den same upp som anmäler

sig till valnämnden och som är svensk medborgare och på den samiska valdagen fyllt eller fyller 18 år (3 kap. 3 § andra stycket).

Valbar till Sametinget är den som har rösträtt till Sametinget och är svensk medborgare (3 kap. 8 §). Kandidater till Sametinget ska anmälas till den centrala valmyndigheten. Av anmälan ska det framgå vilken grupp, vilket parti eller liknande sammanslutning som kandidaten tillhör (3 kap. 9 §).

I det senaste sametingsvalet (maj 2017) erhöll nio partier mandat i Sametinget.

### *Sametingsordningen*

Sametingsordningen innehåller regler för arbetet i plenum. Den har beslutats av plenum och gäller med verkan fr.o.m. den 1 januari 2015. Av 1 § framgår att Sametinget är ett folkvalt samiskt parlament och att arbetet i Sametingets plenum regleras av Sametingsordningen.

I 4 § föreskrivs att Sametingets plenum är offentliga. Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid en sådan överläggning även när de inte tjänstgör. Själva beslutsfattandet ska dock alltid ske offentligt.

Enligt 6 § ska det hållas minst tre plenum under varje kalenderår. Enligt 10 § ska extra plenum hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av Sametingets ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Av 49 § framgår att ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden upplösa plenumet (50 §).

Orten för plenums sammanträden varierar. Beslut om plats fattas en gång per mandatperiod. Alla större orter inom det samiska området kan komma i fråga. Sametinget har inte egna sammanträdeslokaler utan dessa upphandlas inför varje sammanträde. Oftast hålls sammanträdena på olika konferensanläggningar.

Det är ovanligt med extra plenum. I allmänhet blir det fråga om endast något extra plenum varje mandatperiod. Sammanlagt hålls således 12–13 sammanträden i plenum per mandatperiod.

Sammanträdena har ända sedan Sametinget inrättades varit offentliga.

### *Arbetsordningen för Sametingets styrelse och nämnder*

I arbetsordningen för Sametingets styrelse och nämnder föreskrivs i 28 § att sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Styrelsen/nämnden får dock besluta att sammanträde eller del därav ska vara offentligt. Sammanträdena ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning, eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bestämmelserna i både Sametingsordningen och arbetsordningen för Sametingets styrelse och nämnder har således utformats på samma sätt som bestämmelserna i kommunallagen (2017:725).



## 4 Sametingets organisation

Samerättsutredningen föreslog i betänkandet Samerätt och sameting (SOU 1989:41) att det skulle inrättas ett folkvalt samiskt organ, ett sameting, som kunde företräda det samiska folket i Sverige i olika sammanhang (s. 137). Utredningen uttalade bl.a. (s. 159).

Sametinget skall vara representativt för hela den samiska befolkningen i Sverige. Det är emellertid inte fråga om att skapa någon samisk självstyrelse av den typ som den kommunala självstyrelsen utgör. Ännu mer uppenbart är att sametinget inte kan jämföras med riksdagen. Inte heller synes kyrkomötet eller kyrkofullmäktige vara någon parallell.

Det förhållandet att sametinget inte är jämförligt med de nämnda organen talar för att sametinget bör betraktas och behandlas som en myndighet i RF:s bemärkelse.

Sametingets uppgifter ger vid handen att det får karaktären av förvaltningsmyndighet. Vi anser det helt klart att det då bör vara en förvaltningsmyndighet under regeringen.

Regeringen anslöt sig till utredningens förslag. Departementschefen sade sig dock vara medveten om att det var en okonventionell lösning (prop. 1992/93:32 s. 35).

Vidare uttalades (a. s.).

Jag vill understryka den principiella betydelse det har att detta organ för samiska frågor offentligt får ställning som en statlig myndighet under regeringen. Trots benämningen "ting" är det inte fråga om något organ för självstyre, som skall verka i stället för riksdag eller kommunfullmäktige eller i konkurrens med dessa organ. Samer som är svenska medborgare deltar i riksdags- och kommunalval som

alla andra svenska medborgare. Det vore enligt min mening ytterligt olyckligt om en del av Sveriges ursprungsbefolkning skulle skiljas ut från landets styrelse och politiska liv.

Riksdagen anslöt sig till regeringens förslag (bet. 1992/93:KU17, rskr. 1992/93:114).

Sametinget är sålunda ett folkvalt organ som samtidigt är en statlig myndighet under regeringen.

År 2000 tillkallades en särskild utredare för att göra en översyn av Sametingets organisation (dir. 2000:70). I direktiven uttalades bl.a. följande.

Det är Sametinget som folkvalt organ som skall driva den samepolitik som kommit till uttryck genom de allmänna val som föreskrivs i sametingslagen. Problem kan uppkomma i och med att Sametinget samtidigt är en statlig myndighet som skall verkställa den politik och de beslut som fattas av riksdag och regering. Sametingets samepolitiska mål kan strida mot riksdagens eller regeringens mål i olika avseenden. Sametinget har ofta pekat på dess dubbla roller och hävdat att de är svåra att förena. Även om Sametinget skall ses som en statlig myndighet går det inte att bortse från att Sametingets utformning är okonventionell och saknar egentlig motsvarighet i Sverige.

Utredaren fick i uppdrag att analysera Sametingets dåvarande organisation och skulle överväga och lämna förslag till erforderliga förändringar i såväl sametingslagen som förordningen med instruktion för Sametinget. Utredaren skulle vidare undersöka om det krävdes en tydligare skillnad än den rådande mellan Sametingets olika roller som folkvalt organ och statlig myndighet. Om så var fallet skulle utredaren komma med förslag till hur en förändrad organisation kunde se ut och vilka uppgifter som skulle utföras av myndigheten respektive det folkvalda organet (se bet. s. 257).

Utredningen, som antog namnet Sametingsutredningen, avlämnade i oktober 2002 betänkandet Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2002:77).

Såvitt gällde de rådande förhållandena uttalade utredningen följande (s. 9):

Sametinget i dess helhet är alltså en myndighet. Samtidigt är det också ett folkvalt organ. Det finns en spridd missuppfattning om att Sametinget skulle bestå av två separata delar, en "myndighetsdel" och en "folkvald del". Detta är dock inte riktigt. Sametinget är i sin helhet en myndighet, samtidigt är det dock också ett folkvalt organ.

Utredningens förslag behandlades i prop. 2005/06:86. Även regeringen påpekade att Sametinget är ett folkvalt organ och en myndighet under regeringen, vilket innebär att det har dubbla roller. Det uttalades också att Sametingets struktur i grunden har den kommunala organisationen som förebild. I jämförelse med den kommunala organisationen motsvarar Sametingets plenum kommunfullmäktige, vilket är det högsta beslutande organet. Liksom kommunfullmäktige utser Sametingets plenum en styrelse som i likhet med kommunstyrelserna bl.a. ska bereda ärenden, ansvara för den ekonomiska förvaltningen, verkställa Sametingets beslut och fullgöra de uppdrag som Sametinget lämnat (a. prop. s. 27).

Sammanfattningsvis kan alltså konstateras att Sametinget får anses ha två roller. Det är ett folkvalt organ med uppgift att företräda samerna samtidigt som det är en myndighet under regeringen.

Sametinget är således uppbyggt på samma sätt som en folkvald församling, dvs. det består av företrädare för grupper eller partier som erhållit sina mandat i ett val som är organiserat på samma sätt som riksdags- och kommunalvalen.



## 5 Erfarenheter av hot och våld mot förtroendevalda

### 5.1 Uppgifter från Sveriges Kommuner och Landsting m.m.

Jag har varit i kontakt med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för att höra om kommunernas erfarenhet av tillämpningen av lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. SKL sände ut en förfrågan till kommun- och landstingsfullmäktige om tillämpningen av lagen. Jag har också haft telefonkontakt med den säkerhetsansvarige i några kommuner.

Säkerhetskontroll med stöd av lagen förefaller vara ovanligt men förekommer i enstaka fall. Någon kommun genomför regelbundet sådana kontroller. Ett stort antal kommuner har erfarenhet av hot m.m. och vissa har haft anledning att kontakta Polismyndigheten. Det förekommer också att man har poliser eller väktare i sessionssalen under sammanträden.

SKL arbetar också aktivt med att uppmärksamma hot och våld mot förtroendevalda. Bl.a. har SKL gett ut en inspirationsskrift för förtroendevalda "Hot och våld mot förtroendevalda". SKL bedriver också ett aktivt arbete gentemot presidierna i denna fråga. Flera kommuner har också upprättat handlingsplaner mot hot.

## 5.2 Uppgifter från Sametinget

Sametinget har uppgivit att det nästan alltid kommer åhörare till de offentliga sammanträdena. Förutom representanter från media handlar det om enskilda personer, företrädesvis samer. Antalet besökare varierar men det brukar röra sig om mellan 5 och 40 personer.

Olika former av incidenter har förekommit. Flera ledamöter har fått hotsamtal. Man har också vid flera tillfällen fått avbryta ett sammanträde på grund av störande demonstrationer. Det har också förekommit att en utomstående person uppträtt avvikande på så sätt att han ”smugit runt” och försökt ta sig in i olika utrymmen.

## 6 Överväganden och förslag

### 6.1 Sametingets sammanträden bör vara offentliga

**Förslag:** Sametingets sammanträden i plenum ska vara offentliga. Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid en sådan överläggning även när de inte tjänstgör.

Ordföranden leder sammanträdena och ansvarar för ordningen. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Styrelsens sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Styrelsen får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga om Sametinget har medgett det. Sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden som rör myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess. Detsamma ska gälla för sammanträden i Sametingets nämnder.

Sametinget är en förvaltningsmyndighet under regeringen. Samtidigt är det ett folkvalt samiskt organ med uppgift att föra samernas talan i samepolitiska frågor.

Som har redogjorts för i avsnitt 4 har Sametingets struktur den kommunala organisationen som förebild. Sametingets plenum som högsta beslutande organ motsvarar fullmäktige i de kommunala församlingarna och Sametingets styrelse kan jämföras med kommunstyrelserna (prop. 2005/06:86 s. 27).

Frågan om offentlighet vid sammanträden i plenum förefaller inte ha behandlats i anslutning till inrättandet av Sametinget. Däremot har, som redovisats under avsnitt 2.4, Sametinget självt beslutat om offentlighet i Sametingsordningen. Bestämmelsen har

en lydelse motsvarande den som gäller för kommunfullmäktiges sammanträden.

De olika partierna i Sametinget agerar på samma sätt som de politiska partierna i riksdagen och kommun- och landstingsfullmäktige. Under Sametingets sammanträden företräder de sina väljares intressen och argumenterar utifrån sina politiska program. Det är givet att det finns ett starkt intresse av insyn i verksamheten, både från samiska företrädare och från andra, t.ex. media.

Det framstår därför som lika naturligt att sammanträden i Sametingets plenum ska vara offentliga som att sammanträden i riksdagens, kommunfullmäktiges och landstingsfullmäktiges valda församlingar är det. Det förhållandet att Sametinget enligt regeringsformen inte är en vald församling utan en förvaltningsmyndighet under regeringen ger enligt min uppfattning inte anledning till någon annan bedömning.

Sametinget har också beslutat om en ordning för sammanträden i styrelsen och de olika nämnderna som motsvarar den som gäller i kommunerna. Det är visserligen ganska ovanligt att det beslutas att dessa sammanträden ska vara offentliga och skulle någon form av hot framställas före ett sådant sammanträde skulle det sannolikt ställas in. Sametinget har dock ansett att ordningen bör gälla även för dessa sammanträden. Jag ansluter mig till denna uppfattning. Även här kan en jämförelse göras med de kommunala förhållandena.

Offentliga sammanträden aktualiserar frågor om vilka ingripanden det ska vara möjligt att göra för att ordning och säkerhet ska kunna iakttas. Då det kan bli fråga om inskränkningar i en grundlagsskyddad rättighet – förbudet mot kroppsvisitation – krävs det av konstitutionella skäl att riksdagen i lag beslutar om sådana åtgärder.

Eftersom det är riksdagen som ska ta ställning till behovet av säkerhetsåtgärder bör det också vara riksdagen som tar ställning till frågan om offentlighet vid sammanträdena eftersom riksdagen inte är bunden av föreskrifter på lägre nivå. Det framstår därför som naturligt att – om riksdagen ska ta ställning till undantagen från offentlighetskravet – det också är riksdagen som beslutar huvudregeln, dvs. om offentlighet.

Riksdagen bör således vara den som beslutar om offentlighet, både vad gäller sammanträden i plenum och sammanträden i styrelsen och nämnderna. Med tanke på Sametingets självständiga ställning bör givetvis Sametingets synpunkter på frågan väga tungt. Sametinget har som framgått (se avsnitt 3.4) redan beslutat att sammanträden i plenum som huvudregel ska vara offentliga och att det såvitt gäller sammanträden i styrelsen och nämnderna ska finnas en möjlighet att besluta om offentlighet.

Vad först gäller frågan om offentlighet vid sammanträden i plenum talar som framgått övervägande skäl för att dessa ska vara offentliga på samma sätt som sammanträden i övriga valda församlingar. Det förhållandet att Sametinget formellt är en myndighet under regeringen ger – mot bakgrund av de speciella förhållanden som gäller för Sametinget – inte anledning till någon annan bedömning. Jag anser således att riksdagen i lag ska besluta att Sametingets sammanträden i plenum som huvudregel ska vara offentliga. En möjlighet bör finnas – på samma sätt som i kommunfullmäktige – för Sametinget att besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar.

Vad därefter gäller frågan om offentlighet vid sammanträden i styrelsen och nämnderna gör sig skälen för offentlighet, som nämnts, inte lika starkt gällande som när det gäller plenum. Det saknas dock enligt min uppfattning anledning att göra någon annan bedömning än den som Sametinget framfört och som gäller i kommunala nämnder. En möjlighet bör således även i fortsättningen finnas att besluta om offentlighet i dessa sammanhang. Bestämmelsen bör framgå av lag.

Bestämmelserna kan lämpligen tas in i sametingslagen (1992:1433) och utformas efter förebild av bestämmelserna om offentlighet vid kommunfullmäktiges respektive nämndernas sammanträden i 5 kap. 42 § och 6 kap. 25 § kommunallagen (2017:725), KL. Samma undantag från offentlighet som gäller i de kommunala nämnderna bör gälla för Sametingets styrelse och nämnder.

Likasa bör en bestämmelse motsvarande 5 kap. 43 § KL om ordförandens rätt att utvisa en person m.m. tas in i sametingslagen eftersom det är fråga om en inskränkning i den rätt som tillskapats genom lagregleringen om offentlighet.

Någon motsvarande bestämmelse vad gäller styrelser och nämnder finns inte i KL och inte heller i Sametingets arbetsordning för styrelsen och nämnderna. Jag anser därför att denna fråga inte heller i fortsättningen bör författningsregleras. Om det uppstår oroligheter vid ett styrelse- eller nämndsammanträde där beslut fattats om offentlighet torde det vara möjligt för styrelsen respektive nämnden att ändra detta beslut och i stället besluta att sammanträdet inte ska vara offentligt.

## 6.2 Säkerhetskontroll bör få utföras i anslutning till sammanträdena

**Förslag:** Sametinget ska kunna fatta beslut om säkerhetshöjande åtgärder vid sammanträden enligt samma ordning som gäller för sammanträden i kommuner och landsting. Bestämmelser om säkerhetshöjande åtgärder tas in i en särskild lag som är uppbyggd på samma sätt som lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Lagen (1980:578) om ordningsvakter kompletteras så att det av lagen framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroller i Sametinget.

Sametinget har hemställt att det ska finnas en möjlighet för tingen att besluta om säkerhetshöjande åtgärder vid plenum och vid offentliga sammanträden i styrelsen och nämnderna. Sametinget har redogjort för ett antal incidenter som förekommit före och vid sammanträdena. Dessa är av samma karaktär som de som föranledde införandet av lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. Det är dock såvitt framkommit (se avsnitt 5.1) ovanligt att kommunerna haft anledning att tillämpa lagen. Det skulle därför kunna hävdas att någon sådan lag inte behövs för Sametingets del. Risken för att en situation ska uppstå som gör att det är angeläget att kunna fatta beslut om säkerhetshöjande åtgärder torde dock vara densamma för Sametinget som för kommunerna och landstingen. Sametinget bör därför ha samma möjligheter att ingripa som kommunerna och

landstingen har. Det finns därför anledning att bifalla Sametingets framställning om att det ska finnas möjlighet för Sametinget att fatta beslut om säkerhetshöjande åtgärder. De möjligheter till ingripande som lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting ger kommunerna och landstingen bör således finnas även för Sametinget.

En sådan ordning kan införas antingen genom att lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting görs tillämplig även på Sametinget eller att det beslutas en särskild lag som enbart tar sikte på Sametinget men med samma innehåll som den lagen, alternativt att sådana bestämmelser tas in i sametingslagen. Ytterligare ett alternativ är att i sametingslagen föreskriva att lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting ska tillämpas också på sammanträden i Sametinget.

Sametingslagen innehåller de grundläggande bestämmelserna om Sametingets organisation och uppgifter samt regler om val till Sametinget. Att införa ett särskilt kapitel i lagen om vad som ska gälla i fråga om säkerhetshöjande åtgärder vid sammanträden skulle medföra att lagen kommer att tyngas med ett särskilt kapitel i en fråga som inte rör Sametingets verksamhet. Jag anser detta vara en mindre god ordning. Däremot skulle man i och för sig kunna ha en bestämmelse i sametingslagen om att lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting ska tillämpas också på Sametingets sammanträden. En sådan lagstiftningsteknik anses dock mindre lämplig. Alternativet att direkt i lagen om säkerhetshöjande åtgärder vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting ange att lagen gäller även Sametinget förefaller då vara en lämpligare ordning. För denna lösning talar det förhållandet att den reglering som gäller för kommuner och landsting väl lämpar sig också för Sametinget. Det finns inte anledning att ha några från den lagstiftningen avvikande bestämmelser. Vad som talar emot en gemensam lag är att lagen i sin nuvarande lydelse enbart tar sikte på kommunala förhållanden. Sametinget är som flera gånger påpekats en statlig förvaltningsmyndighet. Jag anser att den lämpligaste lösningen är att det införs en särskild lag som tar sikte enbart på Sametinget. Den kan utformas på samma sätt som lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

I 5 § lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting anges att säkerhetskontroller genomförs efter närmare anvisningar av Polismyndigheten av en polisman eller, efter Polismyndighetens förordnande, av en ordningsvakt under ledning av en polisman. Detsamma bör gälla beträffande Sametinget. Bestämmelsen i 2 b § lagen (1980:578) om ordningsvakter bör därför kompletteras så att det även av den lagen framgår att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra också vid säkerhetskontroller i Sametinget.

## 7 Konsekvensanalys

Enligt uppdraget ska jag bl.a. analysera konsekvenserna av de författningsförslag jag lämnar och beräkna de kostnader som förslagen kan medföra för staten och föreslå finansiering inom befintliga ramar.

Vad först gäller förslaget om att lagreglera att sammanträdena ska vara offentliga medför det inte några nya konsekvenser eller kostnader eftersom detta inte innebär någon förändring i förhållande till vad som gäller i dag.

Att det införs en lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget kan däremot medföra vissa kostnader för staten. Storleken på dessa kostnader är beroende av hur frekvent lagen kommer att behöva tillämpas.

Sametingets plenum har i normalfallet endast tre sammanträden per år. Styrelsens och nämndernas sammanträden är endast undantagsvis offentliga. Det torde bli mycket sällan som Sametinget kommer att behöva besluta om säkerhetskontroll, och i praktiken endast i fråga om sammanträden i plenum. Om Sametinget i förväg får reda på att oroligheter kan befaras på grund av att utomstående kan delta i ett sammanträde i styrelsen eller i någon nämnd, torde sannolikt resultatet bli att det inte fattas något beslut om offentlighet, alternativt att ett redan fattat beslut ändras. Det kanske också kan bli aktuellt att ställa in sammanträdet.

Sammantaget torde detta innebära att det inte ens en gång om året blir aktuellt att besluta om säkerhetskontroll. Erfarenheterna av tillämpningen av lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting talar också för detta. Vad gäller arbetsinsatser från polis och/eller ordningsvakter torde kostnaden därför vara så begränsad att den ryms inom gällande ramar.

Det kan förutsättas att en eventuell säkerhetskontroll kommer att ske med hjälp av metalldetektor eller annan liknande anordning. Sådan utrustning behöver således finnas tillgänglig. Sannolikt kan den hyras. Sametinget håller sina sammanträden på flera olika orter. Utrustningen är av så enkelt slag att den vid behov kan medföras till aktuell lokal. Det blir fråga om en engångskostnad för Sametinget när det gäller att anskaffa en sådan utrustning. Kostnaden bör rymmas inom det nuvarande anslaget.

## 8 Författningskommentar

### 8.1 Förslaget till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

#### 2 kap.

##### 3 a § *Sametingets sammanträden i plenum är offentliga.*

*Sametinget får dock besluta att överläggningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna få närvara vid en sådan överläggning, även när de inte tjänstgör.*

Paragrafen är ny. Nuvarande 2 kap. 3 a § föreslås bli betecknad 2 kap. 3 d §.

Paragrafen har utformats på samma sätt som 5 kap. 42 § kommunallagen (2017:725). Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

##### 3 b § *Ordföranden leder Sametingets sammanträden i plenum och ansvarar för ordningen vid sammanträdena.*

*Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.*

Paragrafen är ny. Den har utformats på samma sätt som 5 kap. 43 § kommunallagen (2017:725). Övervägandena finns i avsnitt 6.1

##### 3 c § *Styrelsens sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Styrelsen får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga om Sametinget har medgett det.*

*Styrelsens sammanträden ska dock alltid hållas inom stängda dörrar i ärenden*

- 1. som avser myndighetsutövning, eller*
- 2. i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.*

*Detsamma ska gälla för sammanträden i Sametingets nämnder.*  
Paragrafen är ny. Den har utformats på samma sätt som 6 kap. 25 § kommunallagen. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

## **8.2 Förslaget till lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget**

Lagen har utformats på samma sätt som lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. Lagen omfattar sammanträden i både Sametingets plenum och i styrelsen och nämnderna.

En författningskommentar till lagen om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting finns i prop. 2009/10:117 s. 41–46. Det som sägs där har aktualitet också för den nu föreslagna lagen.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

## **8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter**

**2 b §** Ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting *och enligt lagen (2018:000) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget.*

Ändringen innebär att ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra även enligt lagen (2018:000) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i Sametinget.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.